

Ορθόδοξος Συναξαριστής :: <https://www.saint.gr>

Όσιος Αρσένιος ο Αγιοφαραγγίτης

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: <http://www.saint.gr/4473/saint.aspx> για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 30/10/2021 12:22:00 πμ
Δημιουργία εγγράφου: 29/04/2026 03:08:30

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 14 Ιουλίου εκάστου έτους.

Ημ/νια Βίου: 30/10/2021 12:22:00 πμ

Βιογραφία

Ο Όσιος Αρσένιος, μύησε τον Όσιο Γρηγόριο τον Σιναΐτη στην νηπτική εσωτερική εργασία της εμπειρικής νοεράς προσευχής, όπως πληροφορούμαστε από δημοσιευμένα ελληνικά και σλαβικά χειρόγραφα. Μετά από συναναστροφή του Οσίου Γρηγορίου με τον Όσιο Αρσένιο, «...τόν θεϊόν ἐκεῖνον ἄνδρα...» μεταξύ άλλων πληροφορούμαστε ότι ο Όσιος Αρσένιος τον δίδαξε «...περί τέ φυλακῆς νοός, περί νήψεως εἰλικρινοῦς καί καθαράς προσευχῆς, ὅπως διά τῆς τῶν ἐντολῶν ἐργασίας ὁ νοῦς καθαίρεται καντεῦθεν ὁ οὕτω θεοφιλῶς μεριμνῶν καί μελετῶν ἄνθρωπος ἐλλαμπόμενος ὅλος φωτειδῆς γίνεται...». Η νοερά προσευχή από τον Όσιο Αρσένιο διά του Οσίου Γρηγορίου, μεταφέρθηκε στο Άγιο Όρος.

Ο διάλογος του Οσίου Γρηγορίου του Σιναΐτου με τον Όσιο Αρσένιο (από τον βίο του Οσίου Γρηγορίου του Σιναΐτου, κατά τους κώδικες Μόσχας GIM Sin. 239 καί ΑΘΩΝ. ΛΑΥΡΑΣ Ι 117) - Απόσπασμα στή δημοτική*

{...} καί ἀφοῦ ἦλθαν στά Ἱεροσόλυμα, (ὁ Ὅσ. Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης καί ὁ μαθητής του Ὅσ. Γεράσιμος, πού κατάγονταν ἀπό τήν Εὐβοία), γιά νά προσκυνήσουν τόν Ζωοδόχο Τάφο καί νά περιέλθουν προσκυνῶντας πάντας τούς Ἁγίους Τόπους.

Ἀμέσως μετά ἀπέπλευσαν γιά τή Νῆσο Κρήτη φθάσαντες σ' ἓνα μέρος πού τό ἔλεγαν Καλοί Λιμένες, ὅπου παρέμειναν γιά λίγο, ἔνεκα τοῦ σάλου καί τῆς τρικυμίας τῆς θάλασσας, χωρίς νά χάσουν τό θάρρος τους.

Ὅμως στόν Ὅσιο, (Γρηγόριο), δέν θά ἦταν ἀνεκτό νά παραμείνει καί νά περνᾷ μάταια τόν καιρό του, σάν ἐλάφι πού καταδιψᾷ τήν ὥρα τοῦ θέρους καί τρέχει καί δέν παύει ποτέ νά τρέχει μέ ὅλη τή δύναμη τῶν ποδιῶν του, πρός τίς πηγές πού ἐκβλύζουν ψυχρό καί πόσιμο νερό. Ἡ, (πάλι), ὅπως (τό ἐλάφι), πού τρέχει γιά ν' ἀνακαλύψει τήν ὁμόζυγο καί σύντροφό του, χωρίς καθόλου ν' ἀνέχεται νά τή στερηθεῖ καί δέν ἡρεμεῖ μέχρι νά τή βρεῖ.

Κατά τόν ἴδιο τρόπο λοιπόν καί ὁ Ὅσιος, (Γρηγόριος), ἐκεῖνος ὁ σπουδαῖος θεῖος ἄνδρας κατόπτευσε τούς ἐκεῖ χώρους, κάνοντάς το μέ σπουδή, ὥστε νά καταστεῖ τοῦτο κατοικητήριο τοῦ ἑαυτοῦ του, ἀπαλ-λαγμένος ὀλοκληρωτικά ἀπό τήν ταραχή, τόν θόρυβο καί τίς βιοτικές μέριμνες, συμβάλλοντας ἔτσι στήν ἡσυχία, (του).

Καί βέβαια, ἀφοῦ ἐρεύνησαν καί ἐξέτασαν μέ κόπο πολλά, (μέρη), ἀνακάλυψαν μερικά σπήλαια.

Ἐκεῖ ἐγκατοίκησαν μ' εὐχαρίστηση, σύμφωνα μέ τήν ἐπιθυμία τους. Ἀλλά τί ἔγινε; Ἐκεῖνος ὁ καλός καί ἀληθινά ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, πού διατηροῦσε τή ζωή του πρός τίς μέλλουσες ἐλπίδες, πάραυτα δέ, πρόσθεσε κόπο προσπαθῶντας νά φανεῖ ἀνώτερος γιά τόν ἑαυτό του, στούς κόπους καί στούς πόνους, (του).

Γιατί ἡ μέν τροφή ἦταν μία φορά τήν ἡμέρα, ἡ δέ ἀπόλαυση τοῦ ἄρτου μαζί μέ λίγο νερό ἦταν βραχεῖα, ζῶντας μέ δυσκολία, χωρίς τίποτε νά εἶναι ὑπερβολικό, ὅπως φθάσαμε νά λέμε παραπάνω.

Ἄν καί, σύμφωνα μέ τόν ἄλυτο ἐκεῖνο ὄρο καί θεσμό πού εἶχε βάλει, τό νά πεθάνει ἐξαρτῶνταν ἀπό τή δίψα. Σ' ἐκεῖνα μποροῦσες νά δεῖς, μέ ἐκπληξη μαζί καί θαῦμα, ἐκείνη τήν ἐπίμονη προθυμία, πού, (κατ' οὐσία), ἀνταγωνίζονταν τούς ἀγγέλους καί τήν κά- λλιστη ἀνάβαση, (του), πρὸς τόν Θεό.

Καί τά μέν πρόσωπα ἦταν χωρίς ἰκμάδα, ὡχρά ἀπό τήν ξηρότητα, ἔνεκα τῆς ἐγκράτειας. Τά δέ μέλη τοῦ σώματος, (ἦταν), λεπτοφυῆ καί καταπονημένα ἀπό τούς συνεχεῖς κόπους καί παράλυτα ἀπό τή φυσική τους δύναμη, ὥστε θά ἦταν ἐντελῶς ἀδύνατο τό νά βαδίζεις ἢ νά κάνεις κάποια ἄλλη ἐνέργεια.

Ὁ μακάριος, (ὁ Ὅσ. Γρηγόριος), ἐκτός ἀπ' ὅσα σχολαστικά εἰπώθηκαν, πάντοτε εἶχε καί αὐτό, τήν ἐπιμελῆ ἀναζήτηση, ὥστε ν' ἀναζητήσῃ κάποιον ὡς ὁδηγὸ πρὸς ἐκεῖνο, πού ἀκόμη δέν εἶχε προφθάσει ν' ἀνακαλύψῃ.

Ἄφοῦ ὅμως εἶδε ὅσα ἀναφέρονται στή Γραφή ἢ σέ ἐκεῖνο πού δέν ἔτυχε νά διδαχθεῖ ἀπό τούς πνευματοφόρους, θεῖους πατέρες καί διδασκάλους. Διαλογιζόμενος λοιπόν θεωροῦσε ὅτι ὅπως ἀκριβῶς διδάχτηκε τήν πράξη ἔτσι, (καί), ἔπρεπε νά μετέλθῃ καί τή θεωρία, δηλαδή τήν ἡσυχία καί τήν προσευχή.

Ἀλλά ἐνῶ ἔτσι εἶχε τό πρᾶγμα ἀπό ψηλά ἐπένευσε ὁ Θεός τούς διαλογισμούς του. Ἀποκαλύφθηκε δέ ἀπό θειότερη ὄψη κάτι πού ἦταν κόσμημα ὅλων τῶν ἀρετῶν, στήν πράξη καί στή θεωρία. Ὁ Ἀρσένιος, (τῆς περιοχῆς μας), ἦταν ἐκεῖνος πού εἶχε τήν πρόσκληση, (ἀπό τόν Θεό), καί ἀσπαζόταν περισσότερο ἀπό τούς ἄλλους τήν ἡσυχία.

Ἐκεῖνος τότε ἀφοῦ παρακινήθηκε ἀπό τό θεῖο πνεῦμα προσῆλθε, ὅπως ἦταν, γρήγορα στό κελλί τοῦ Ὁσίου, (τοῦ Ὁσ. Ἀρσενίου), καί, (ἐκεῖνος), τόν εἰσήγαγε σ' αὐτό, ἀφοῦ κτύπησε μέ χαρά τήν πόρτα. Ἐκεῖ, ἀφοῦ μεταξύ τους συνωμίλησαν τά πνευματικά, ἀσπάστηκαν κι ἀνέπεμψαν τή συνήθη εὐχή στόν Θεό.

Ἀμέσως κάθησαν ἀφότου ἡ εὐχή τελείωσε. Μετά, ὁ θεωρητικός ἐκεῖνος, (ὁ Ὅσ. Ἀρσένιος), ὠριμος καί κατάλευκος ἄνδρας καί σεμνός, ἄρχισε, ἀπό κάποια θεία καί ἱερά βίβλο νά ὀμιλεῖ περί τῆς φυλακῆς τοῦ νοῦ, περί τῆς εἰλικρινοῦς νήψης καί τῆς καθαρῆς προσευχῆς.

Ὅπως ἡ ἐργασία πού καθαρίζεται μέ τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ, ὁ νοῦς καί μετά ὁ ἄνθρωπος ἀπό ἕνα σημεῖο, ὁ ὁποῖος ζωηρά φωτισμένος μεριμνᾷ καί μελετᾷ θεοφιλῶς, γίνεται ὀλόκληρος φωτοειδής. Ἄφοῦ εἶπε καί ἄλλα πολλά, περί αὐτῶν πού προειπώθηκαν γιά τήν κατά Θεόν βιωτή, ἡ ὁποία τόν ἔφερε νά λέγει περισσότερο, σταμάτησε γιά λίγο χωρίς νά μιᾷ.

Ἔστερα στρέφοντας τόν λόγο πρὸς αὐτόν, (τόν Ὅσ. Γρηγόριο), εἶπε: «ἐσύ λοιπόν, τέκνο μου, ποιά ἐργασία διαχειρίζεσαι, φυσικά μέ τήν ὁδηγία τοῦ Θεοῦ, πού ὅπως εἶπαμε οἰκονομεῖ;».

Συνολικά, λοιπόν, καί αὐτός, (ὁ Ὅσ. Γρηγόριος), ἄρχισε νά διηγεῖται ἄνωθεν ὅλα πού τόν ἀφοροῦσαν, (ὅπως), γιά τήν ἀναχώρησή του ἀπό τόν κοσμικό βίον, γιά τή φίλη του τήν ἐρημία, γιά τούς πολλούς πόνους καί κόπους τούς ὁποῖους ἐπέλεξε νά ὑπομένῃ κατά Χριστόν, θέτοντας σέ δευτέρα μοῖρα ὅλα τά ὑπόλοιπα.

Ὁ θεσπέσιος ἐκεῖνος, (ὁ Ὅσ. Ἀρσένιος), λαμβάνοντας τόν λόγο, κατέχοντας πνευματική δύναμη καί τό ὕψος τῆς ἀρετῆς, ἀφοῦ χαμογέλασε ἐλαφρά, εἶπε σ' αὐτόν: «Τέκνο μου ὅλα αὐτά πού μέ λεπτομέρεια διηγήθηκες, ἀναφέρονται ἀπό τούς θεοφόρους πατέρες καί διδασκάλους μας, ὡς πράξη, οὐδέποτε ὅμως ὡς θεωρία».

Ὁ μακάριος ἐκεῖνος, (ὁ Ὅσ. Γρηγόριος), ὄντας ἀληθινὴ στέγη πνεύματος, ἀφοῦ ἄκουσε αὐτά, πάραυτα πέφτει στὰ πόδια του, (τοῦ Ὅσ. Ἀρσενίου), θερμὰ παρακαλῶντας καὶ ἰκετεύοντας νὰ διδαχθεῖ ξανά στοῦ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τί εἶναι προσευχή καὶ ἡσυχία ἢ προσήλωση τοῦ νοῦ.

Ἐκεῖνος ὁ θεῖος πατέρας, (ὁ Ὅσ. Ἀρσένιος), ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, συνέλαβε ὡς θεόπεμπτο εὐρημα τὴ δέηση, χωρὶς ν' ἀμελήσει μήτε ν' ἀναβάλει, παρευθύς τὰ εἶπε ὅλα καὶ τὰ δίδαξε χωρὶς νὰ παραλείψει, ὅσα ἀπὸ τὴ χάρη ἀναδέχθηκε καὶ προικίστηκε πλούσια.

Ὅχι μόνο αὐτά, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅσα συμβαίνουν σ' αὐτούς πού ὀπλίζονται μὲ ἀγάπη στοῦ στάδιο τῆς ἀρετῆς, ἀγωνιζόμενοι τοὺς ἄθλους ὑπὲρ αὐτῆς, ἐναντίον τῶν βάσκανων δαιμόνων, δεξιὰ καὶ ἀριστερά, τῶν δυστρόπων καὶ φθονερῶν ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους ὁ πονηρὸς χρησιμοποιεῖ ὡς ὄργανά του. Αὐτά, (σ' αὐτόν), τὰ εἶπε κατὰ μέρος χωρὶς νὰ παραλείψει τίποτε.

Μόλις λοιπὸν ἄκουσε αὐτά ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν θεῖο ἄνδρα, (τὸν Ὅσ. Ἀρσένιο), ἀμέσως σηκώθηκε, ἀφοῦ εἰσήλθε στοῦ πλοῖο, κατέφθασε στοῦ Ὄρους τοῦ Ἄθωνα.

Ἀφοῦ ἐκεῖνος ἐρεῦνησε μὲ ἀκρίβεια, (ὁ Ὅσ. Γρηγόριος), ὅλα τὰ τοπικὰ Μοναστήρια, ἀνακάλυψε ὅχι μόνο ὅσους ἔτυχε νὰ κάθονται ἡσυχιοι, ἀλλὰ καὶ ὅσους διέμεναν μακριὰ σὲ ἄβατους τόπους σὲ ἡσυχία. Σκέφθηκε ὅμως ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ παραλείψει νὰ δεῖ κανένα {...}

* Το χειρόγραφο στην αρχαία ελληνική γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε ἐδῶ εἶναι ἀπὸ τὸ βιβλίο: «Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης. Ἡ δράση καὶ ἡ συμβολὴ του στη διάδοση τοῦ Ἡσυχασμοῦ στα Βαλκάνια – Ἡ σλαβικὴ μετάφραση τοῦ Βίου του κατὰ τὸ ἀρχαιότερο χειρόγραφο», (Θεσ/νίκη 2004). τῆς κ. Ἀγγελικῆς Δεληκάρη, Καθηγήτριας τοῦ Α.Π.Θ..

Ἡ ἀπόδοση τοῦ αποσπάσματος τοῦ παρόντος κειμένου ἐγίνε στην νέα ελληνική γλώσσα ἀπὸ τον κ. Εμμανουήλ Ανδουλιδάκη, Δρ Κλασικῆς Φιλολογίας τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Σύμβουλο – Καθηγητὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀνοικτοῦ Πανεπιστημίου, με τὴ συνδρομὴ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γορτύνης καὶ Ἀρκαδίας κ. Μακαρίου.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Όσιος Αρσένιος ο Αγιοφαραγγίτης

Αγιοφάραγγο

Εκκλησία στο Αγιοφάραγγο

Σχετικές συνδέσεις

- [Όσιος Γρηγόριος ο Σιναΐτης](#)
- [Σύναξη Πάντων των εν Γορτύνη και Αρκαδία της Κρήτης διαλαμψάντων Αγίων](#)

Παραπομπές

- [Ιερά Μητρόπολις Γορτύνης και Αρκαδίας](#)